

Alpaki - egzotyczne i niezwykłe

Autor: mgr inż. Dorota Kolasińska

Data: 22 kwietnia 2017

Te urocze, ciekawskie stworzenia wytwarzają włókno mocniejsze, delikatniejsze, cieplejsze i gładsze niż nie jeden surowiec wykorzystywany w przemyśle włókienniczym. Alpaki są inteligentne, szybko się uczą, łatwo adaptują się do polskich warunków środowiska. Jak alpaki dotarły do Polski?

Pochodzenie alpak

Alpaka swoim wyglądem i wymiarami ciała najbardziej przypomina Wikunie. (fot. coniraya.com.pl)

Alpaki należą do rodziny wielbłądowatych. Ich naturalnym środowiskiem bytowania są tereny Ameryki Południowej (Peru, Boliwia, Chile), gdzie **zostały udomowione 4-5 tysięcy l.p.n.e.** Są spokrewnione z lamami oraz dziko żyjącymi wikuniami i guanako. Mogą krzyżować się między sobą, co stwarza czasami problemy, ponieważ **zbyt wiele genów lam w genotypie alpaki pogarsza jakość jej włókna i wygląd.** Alpaki od lat dostarczały plemionom tamtych obszarów mięsa, skór i wełny, a ich odchody stanowiły materiał opałowy. Wyroby z włókna alpak były uznawane za cenny środek płatniczy. Rozwój hodowli alpak w celu pozyskiwania włókna na innych kontynentach rozpoczął się w 1980 roku.

Poza Ameryką Południową **najwięcej alpak utrzymuje się w Nowej Zelandii, Australii, USA, Kanadzie i Europie.**

Charakterystyka alpak

Dorośle alpaki mierzą w kłębie 80-90 cm, ważą od 60-90 kg. Wyróżnia się dwie rasy; Suri i Huacaya. Runo alpak rasy suri rośnie wzdłuż ciała, natomiast huacaya prostopadle do ciała. W hodowlach można spotkać obie rasy, aczkolwiek rasa Suri jest utrzymywana rzadziej.

Matki są bardzo opiekuńcze w stosunku do swoich młodych. Porozumiewają się poprzez charakterystyczne pojękiwanie i klikanie. (fot. ALPAKARNIA P&M)

Alpaki mogą żyć nawet 20 lat. Mają długą szyję i stojące uszy, wyrażające część emocji (podobnie jak konie). Linia grzbietu powinna być prosta. Mają krótki, dość ruchliwy ogon. Posiadają charakterystyczną dla wielbłądowatych dwudzielną wargę i **stale rosnące zęby, które należy przycinać**. Kolejną cechą typową dla tej rodziny są stopy, które wyposażone są jednocześnie w poduszkę na spodniej stronie i paznokieć z przodu, który ciągle rośnie. **W naturalnych warunkach alpaki ścierają paznokcie o twardy grunt**, a żywiąc się roślinami bogatymi w krzemionkę częściowo ścierają również zęby.

Alpaki posiadają wiele cech adaptacyjnych do surowego wysokogórskiego klimatu, który panuje na niektórych terenach Ameryki Południowej. Oprócz ciepłochronnego włókna, organizm dobrze gospodaruje wodą i wykorzystuje powietrze ubogie w tlen na terenach wysokogórskich.

Alpaki są inteligentne, przyzwyczajają się do właściciela, **szybko uczą się i adaptują w nowych warunkach środowiska**. Na całym świecie są popularne ze względu na runo doceniane szczególnie w przemyśle włókienniczym.

Alpaki używają pastwiska, pielęgnują użytki zielone, nie niszczą runi. Dobrze wykorzystują nawet słabej jakości pastwiska. (fot. alpaki.pl)

Włókno alpak

Włókno alpak jest bardzo cienkie, ale jednocześnie trwałe i elastyczne (15-25 mikronów). **Runo pozbawione jest lanoliny, w związku z czym nie posiada specyficznego „owczego” zapachu** i jest odporne na długotrwałe przechowywanie. Na świecie jest uznawane za cieplejsze niż gęsi puch i pierze, delikatniejsze niż kaszmir i gładsze niż jedwab. Jest wykorzystywane do produkcji lekkich, ciepłych kołder, koców, filcowych kapeluszy, zimowych ubrań, sukien ślubnych, a nawet zabawek dla dzieci. Wyroby z włókna alpak są delikatne, **nie drapią i nie wywołują alergii**.

Jak alpaki pojawiły się w Polsce?

Alpaki w Polsce pojawiły się za sprawą **Mariusza Wierzbickiego, prezesa Polskiego Związku Hodowców Alpak**, który sprowadził do swojego gospodarstwa w powiecie ciechanowskim zwierzęta prosto z Chile. Od 2004 roku alpaki na dobre zdomowały się w Polsce.

–Pomysł zrodził się podczas podróży. Pierwsze alpaki widziałem w Stanach Zjednoczonych, a później zupełnie przypadkiem poznałem Rodrigo, syna Marii Herlinda Caramen De La Garza, właścicielki największej hodowli w Chile, czyli Quintessence Alpaca Int. Rozmawialiśmy o możliwościach hodowli alpak w Polsce. W pierwszym transporcie przywieziono mi dwa stada. Później rozpoczęliśmy regularne transporty kolejnych zwierząt- mówi Mariusz Wierzbicki, pierwszy

hodowca alpak w Polsce

Adaptacja alpak w Polsce

Alpaki bardzo dobrze zaaklimatyzowały się w Polsce. Wiele z nich do Polski trafia z krajów europejskich, o podobnych warunkach klimatycznych.

Alpaki to przeurocze stworzenia. Są towarzyskie, przyjazne i bardzo inteligentne. Ich hodowla wymaga wiedzy i umiejętności. (fot. coniraya.com.pl)

*– Nie było żadnych problemów adaptacyjnych. Nawet tych sztuk, które przyjechały prosto z Chile. **Alpaki przez cały rok wychodzą na wybieg.** Dobrze znoszą mrozy, gorzej natomiast upalne lata. Dwa lata temu, kiedy latem w nocy było ponad 25°C, alpaki niezbyt dobrze to znosiły. Ustawiliśmy w budynku wentylatory i wiatraki, żeby chociaż trochę obniżyć temperaturę. **W czasie upałów wychodzą na pastwisko tylko wczesnym rankiem i późnym wieczorem,** kiedy robi się trochę chłodniej. Lepiej byłoby nie zostawiać ich na deszczu, po pierwsze dlatego, że runo długa schnie i alpaki mogą się po prostu przeziębic, a poza tym woda niezbyt korzystnie wpływa to na jakość włókna- mówi Joanna Najbar, właścicielka hodowli alpak CONIRAYA*

Hodowla alpak przynosi wiele satysfakcji i z czasem również zysku. Jednak wymaga fachowej wiedzy i umiejętności. Dlatego **nawet doświadczeni hodowcy stale się doszkalają**, ale również swoją wiedzę dzielą się z początkującymi. Obalają krążące po Polsce mity, że „alpaki są bezobsługowe, nie chorują, nie są wymagające, mało jedzą”. Są tak samo wymagające jak inne gatunki hodowlane, chorują podobnie jak inne zwierzęta i wymagają wielu zabiegów pielęgnacyjnych, zootechnicznych i weterynaryjnych.